

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 46

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 20. november 1943.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárid

17. árg.

Fólkaflokkurin vildi ikki geva tinginum lóggávuvald saman við kongi.

Tingsformannsins Thorstein Petersens atburður
og sambandsmannsins Andreas Djurhuusar ør-
vitisatkvøða forða javnaðarmonnum at greiða
atkvøðu fyri sínum uppskoti.

*Fólkaflokksins ørvitis stjórnarskipanaruppskot og Th.
Petersens ørvitis viðgerð av stjórnarskipanarmálinum.*

Hevur nakar sæð eitt hópisleys-
ari uppskot enn fólkaflokksins
stjórnarskipanaruppskot?

Eingin!

Hevur nakar hoyrt frá eini hópisleys-
ari viðgerð enn fólkaflokksins
viðgerð av stjórnarskipanarmáli-
num?

Eingin?

Allar lógir, ið áleggja státtinum
at gjalda yvir 2 milliónir til Fø-
royar, sigur fólkaflokks uppskotið
skulu verða í gildi.

Men so í næstu grein sigur tað,
at ein av lögtingum sett stjórn
skal ávisa milliónir á danska státt-
in til tað føroyska fullveldi.

Bæði tað, at hesar peningalógir
og tað, at lögtingsstjórnin kann
ávisa peningin má hetta verða
gjørt við eini berari »lög-
tingsresolution« uttan at gretti
orðið til, hvat ið statur og Dana-
veldið sigur.

Vit spyrja einaferð enn: **kann
nakað vera skilaleysari?**

So ganga hesir menn og siga
at teir hava sett uppskot sambært
javnaðarmanna stevnuskrá.

Láturligt!

Tað finst ikki ein einasti javn-
aðarmaður, ið liggur so lágt, at
hann hevur drøymt um, at danski
státurin skal rinda fullveldi í Fø-
royum.

Vit skulu hava fullveldi í teim
feri vit hava ta fullu peningaligu
og siðmenniligu ábyrgdina.

Tað er greitt.

Og tað hava javnaðarmenn sett
fram greitt uppskot um.

Fólkaflokkurin leggur stjórnar-
skipanarmálið fram og er meirlutin
í nevndini. Hann skuldi so stutt
verið fyrstur í nevndini til skrift-
liga at lagt sína støðu fram fyri
hinar flokkarnar til umhugsingar,
men hann gjørdi tað ongatíð í
nevndini. Tað ið hann gjørdi, var,
at hann aftaná nevndarviðgerðini
skrivaði eina blóðskeiva atfinning
at javnaðarmannauppskotinum.

Hetta at fólkaflokksálitid er ein
atfinning at álitinum hjá javnaðar-
monnum sýnir greiðast, at teir
vóru seinri lidnir við málið, at tað
tí eru teir og eingin annar, ið hava
drála málinum, og at Jóanes bónda
Paturssonar skrivning hevur verið
blóðskeiv.

Tá ið fólkaflokksbløðini royna
at varpa út, at javnaðarmenn ikki
greiddu atkvøðu fyri teirra egna
uppskoti, so er tað sjálvandi ósatt.

Sannleikin er, at javnaðarmenn
av tí, at Th. Petersen ikki dugdi
at vera formaður, ongatíð fingi
høvi at greiða atkvøðu fyri sínum
uppskoti.

I staðin fyri at seta ta longest
gangandi uppskotið fyrst til atkvøðu-
greiðslu, setur hann eitt broytin-
garuppskot hjá fólkaflokkinum til
grein 2 í javnaðarmannauppskot-
inum undir atkvøðu.

Hevur nakar hoyrt, at ein part-
ur í nevndini undir nevndarviðgerð-
ini setur eitt broytin-
garuppskot til uppskotið hjá einum øðrum
parti í nevndini.

Av tí at sambandsmaðurin
Andreas Djurhuus atkvøðir øvugt
verður hetta broytin-
garuppskotið
samtykt.

Nú er javnaðarmannauppskotið
broytt og verðið fólkaflokksins
uppskot.

Javnaðarmenn høvdu so stutt
einki uppskot at greiða atkvøðu
fyri, tá ið formaðurin noktaði
teirra umbøn at seta javnaðar-
manna uppskotið óbroytt undir
atkvøðu.

Javnaðarmenn hava sjálvandi
tikið teirra óbroytta uppskot upp
aftur og biðið hinar flokkarnar
verið við til at lata tað koma til
atkvøðugreiðslu.

Men vil tingformaðurin Th.
Petersen ið við síni óregluligu og
lókutu viðgerð foraði, javnaðar-
manna uppskotinum óbroytt at
koma til atkvøðu, vera við til at
taka til atkvøðugreiðslu, nú hann
á øðrum sinni verður biðin um
tað?

Viðgerðina av hesum máli var
frá fyrst til seinast syrgilig og
láturlig frá fólkaflokksins síðu.

Eina mest láturligt var tað, at
tingformaðurin Th. Petersen istaðin
fyri við 3. viðgerð at seta nær
einstaku greinirnar fyri seg undir
umrøðu, og síðan at hava ein al-
mennan orðadrátt um alt málið,
stigur harra Petersen niður av for-
mannspallinum og liggur fyri við
eini talu um alt millum himmals
og jarðar.

Hesin atburður elvir ein 2 dagar
langan orðadrátt við um 70 tálum.

Tað, sum kortini verst var, er
at tingformaðurin lat málið fara
til atkvøðugreiðslu uttan at hava
haft tað í tingskipanini ásettu við
geið av hvørjari lógargrein fyri seg.

Ein spurdi:

Kann harra Th. Petersen verða
sitandi sum formaður aftaná so
nógvar og stórar »fadesur« í einum
máli?

Úrslitið var:

**Fólkaflokkurin vildi ikki
ganga við til at fremja tað**

einasta skilagóða og møguliga
sjálvstýrisuppskot, ið ligið á
tingi.

**Fólkaflokkurin vildi ikki vera
við til at geva tinginum lóg-
gávuvald saman við kongi.**

Fólkaflokkurin sveik ta einasta
farbaru sjálvstýrisleið.

Hví?

Ti hansara mál og mið er
ikki sjálvstýri, men ról og
rumbul fyri at halda fólksins
interessur burturi frá social-
ismu og øllum radikalum poli-
tikki, ið er krevjandi yvir fyri
peningamanninum.

„Føroyatíðindi“ og „Smiril“

Av ymiskum orsökum havi eg
stutt síðan sæð tað, ið »Føroya-
tíðindi« skrivaði um »Smiril«, har
bláðið fanst illa at tingmonnum
fyri Suðuroy, tí at teir ikki vóru
ágrýtnir nokk at verja Suðuroyar
interessur í hesum máli. Bláðið
leggur altrat, at Suðuroyar ting-
menn áttu at hava fingið »teirra
partamenn at stemma við teim.

Hartil er at siga, at javnaðar-
menninir fyri Suðuroy gjørdu alt,
ið gerast kundi fyri at fáa »Smiril«
í minsta lagi tvær ferðir um vik-
una til Suðuroyar, og allir fimm
javnaðarmenninir greiddu atkvøðu
fyri, at so skuldi verða.

Álop »Føroyatíðindis« kann tess-
vegna ikki nýtast móti javnaðar-
monnum. Vit kunna ikki greiða
atkvøðu við fleiri enn fimm atkvøð-
um, tá ið vit ikki eru fleiri enn
fimm. Men vit ætla aftur einaferð
enn í ar at krevja, at krevja, at
»Smiril« siglur í minsta lagi tvær
ferðir um vikuna til Suðuroyar.

J. H. Danbjerg.

KNÚT PETERSENS
SKÓSOLA

Tlf. 265. Tórshavn. Tlf. 265.